

‘Ik ben hier omdat ik bestolen word’

Pensioen Pro 12 sept 2022

De eerste inhoudelijke behandeling van de Wet toekomst pensioenen in de Tweede Kamer trok maandag vooral veel boze pensionado's. Het tijdelijke Tweede Kamergebouw blijkt niet op hun komst berekend.

Jan Schut, 75-jarige deelnemer van PMT. Foto: Tjibbe Hoekstra

Jan Schut (75), deelnemer bij Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT), is vanochtend om 5 uur opgestaan om op tijd in Den Haag te zijn voor het begin van de inhoudelijke behandeling van de nieuwe pensioenwet. Hij heeft een zelfgemaakte houten pop van een met twee uitgestoken middelvingers uitgeruste premier Mark Rutte meegenomen, voorzien van de tekst 'Red ons pensioenstelsel'.

Schut blijkt, net als de meeste andere gepensioneerden die vandaag naar Den Haag zijn getogen, vooral boos over het jarenlang uitblijven van indexatie. 'Ik ben hier omdat ik bestolen word', zegt hij voor de ingang van het tijdelijke Tweede Kamergebouw waar hij zich heeft opgesteld. Schut heeft becijferd dat hij inmiddels een indexatieachterstand van 32% heeft. 'Dat is 46.000 euro. Daar kan ik een nieuwe auto van kopen.'

Hij heeft zich aangesloten bij de rechtszaak van Pieter Lakeman tegen PMT en twee andere pensioenfondsen. Lakeman beticht de fondsen ervan jarenlang een kunstmatig lage rekenrente te hebben gebruikt, en zo gepensioneerden onterecht indexatie te hebben onthouden.

Schut is helemaal vanuit zijn woonplaats Valkenburg in Zuid-Limburg naar Den Haag gereisd, maar heeft geen plannen om de commissievergadering ook daadwerkelijk bij te wonen. 'Ik ben bang dat ik me dan niet kan beheersen', zegt hij.

Groot scherm

Waarschijnlijk was dat een juiste beslissing. Het tijdelijke gebouw van de Tweede Kamer blijkt namelijk in de verste verte niet berekend op de grote toestroom belangstellenden, bijna allemaal gepensioneerd. Het kleine zaaltje waar de commissie Sociale Zaken vergadert is al snel vol. Voor de tientallen bezoekers die achter het net vissen, moet in allerijl een alternatief worden geregeld: dat wordt een groot scherm op een gang op de eerste verdieping van het gebouw.

Gepensioneerd kijken naar de behandeling van de pensioenwet op een groot scherm in de Tweede Kamer. Foto: Tjibbe Hoekstra

Maar dan dient zich een volgend probleem aan: het geluid staat voor de meeste gepensioneerd niet hard genoeg. Gelukkig snelt een Tweede Kamer-medewerker al gauw te hulp. Hij zet het volume op maximaal, en even later schalt de stem van PVV-Kamerlid Léon de Jong door het Tweede-Kamergebouw.

De Jong is, als verklaard tegenstander van het nieuwe pensioenstelsel, populair bij de gepensioneerd. Als hij het kabinet voor de zoveelste keer oproept 'over zijn schaduw heen te stappen en die wet toch in te trekken' kan hij rekenen op geklap en instemmend gebrom.

Hoongelach

Hoe anders is de reactie van de gepensioneerd als een Tweede-Kamerlid van de coalitie aan het woord komt. Als VVD'er Bart Smals stelt vertrouwen te hebben in 'een evenwichtige transitie', is hoongelach zijn deel. In de commissiezaal is de sfeer ondertussen niet minder verhit. Verschillende

keren moet voorzitter Tunahan Kuzu (DENK) het publiek tot stilte manen. Eén gepensioneerde wordt na herhaaldelijke waarschuwingen zelfs uit de zaal verwijderd.

Het debat vordert intussen vanwege talloze interrupties tergend langzaam. Als Kuzu de vergadering schorst voor de lunch hebben pas twee sprekers hun zegje gedaan. Er moeten er nog dertien volgen. Uw verslaggever heeft genoeg gezien, maar dat geldt niet voor de meeste gepensioneerden. Het ongenoegen over 'de grote pensioenroof', de tekst die te lezen viel op een spandoek dat een demonstrant tot diens verontwaardiging moest achterlaten bij de beveiliging, is zo groot dat zelfs een lege maag voor lief wordt genomen. Het café naast de vergaderzaal had namelijk ook niet op zo'n grote toeloop gerekend en heeft geen broodjes meer. 'Ach, na veertien jaar zonder indexatie kan dit er ook nog wel bij', zegt een bezoeker cynisch.

Kamer wil meer grip op verdeling vermogen bij invaren

Pensioen Pro 13 sept 2022

Voor- en tegenstanders van de stelselherziening plaatsen vraagtekens bij de regels voor invaren in de Wet toekomst pensioenen. Er is veel kritiek op de VBA-methode. Verder willen Kamerleden een duidelijker omschrijving van evenwichtigheid.

Kamerleden tijdens een overleg in de Tweede Kamer met pensioenminister Carola Schouten. Foto Jeffrey Groeneweg / ANP

Dat kwam gisteren naar voren in een debat over de Wet toekomst pensioenen. Zo stelde Henk Nijboer (PvdA) dat duidelijker moet zijn hoe de verdeling van pensioenvermogen bij invaren uitpakt. In de Wet toekomst pensioenen (Wtp) staat dat dit evenwichtig moet gebeuren,

maar dat vindt Nijboer te vaag. Hij wil dat hiervoor inhoudelijke eisen komen. Ook Senna Maatoug (GroenLinks) wil meer grip op wat evenwichtig betekent. Ze merkte op dat haar partij hier hele andere afwegingen maakt dan de VVD. Bart Smals (VVD) beaamde dat en zei dat het nodig is scherper te formuleren wat evenwichtig inhoudt.

Zowel hij als Marijke van Beukering (D66) zei open te staan voor voorstellen om dit concreter te maken, overigens zonder zich vast te pinnen op steun voor het verder inkaderen.

Behandelen zonder parameters

Beide coalitiepartijen vinden net als het CDA, ook een coalitiepartij, dat het mogelijk is de Wtp te behandelen zonder te weten met welke scenario's pensioenfondsen straks de verdeling van het vermogen moeten berekenen. Simpel gezegd: parameters zijn techniek en veranderen niets aan de richting van de stelselherziening. De vierde coalitiepartij, de ChristenUnie, was bij monde van Don Ceder minder stellig. Ceder wil eerst een reactie van minister Schouten voor hij eventueel instemt met opschorten van de behandeling tot de komst van het advies van de commissie Parameters.

Breed gedeelde kritiek op vba-methode

Vrijwel iedere spreker, vijftien Kamerleden voerden gisteren het woord, uitte bedenkingen bij de vba-methode voor het invaren. Zo vroeg Hilde Palland (CDA) waarom het kabinet eraan vasthoudt en aarzelt om meer ruimte te geven in de standaardmethode. Ook de andere drie coalitiepartijen stelden er vragen over, waarbij de ChristenUnie zich de meest uitgesproken tegenstander toonde. Van Beukering merkte op dat 'deelnemers altijd vragen zullen hebben over de gekozen methode' als de wet twee methodes toestaat. Kunnen pensioenfondsen dat uitleggen aan hun deelnemers? Ook Maatoug maakte daar een opmerking over, constateerde ze er veel over had gelezen en die nog steeds niet begrijpt en vroeg zich af of zo'n ingewikkelde methode wel echt nodig is als alle fondsen uit de voeten kunnen met een uitgebreide standaardmethode.

Infographics

Onder anderen Pieter Omtzigt is een uitgesproken voorstander van opschorting tot het advies van de commissie Parameters er is. Als onderbouwing had hij in infographics gevisualiseerd wat er met de huidige scenario's kan gebeuren bij invaren. Hij gaf als voorbeeld dat het met de vba-methode zo kan zijn dat een deelnemer minder dan de helft van het gereserveerde pensioenvermogen meekrijgt voor zijn of haar persoonlijke pensioenpot. Hoe pakt de berekening uit met de scenario's waar de commissie Parameters nu op broedt, vroeg hij zich af. Hij vindt het onbestaanbaar een wet te behandelen zonder dat duidelijk is wie wat krijgt.

Verdeling is politiek

Het voorbeeld van Omtzigt illustreerde de invloed van techniek op de verdeling van vermogen. Van Beukering had eerder op de dag opgemerkt dat de Kamer de scenario's naar haar mening 'iets te politiek' maakt. Maatoug pareerde dat verdeling 'in de kern politiek is'. 'Misschien is dit een linkse politica die spreekt, maar er is één pot en hoe je die verdeelt is inherent normatief. Ik vind het een beetje naïef om te zeggen dat het een technisch onderwerp is.'

Nijboer pleitte in zijn bijdrage voor een eerlijke verdeling; volgens hem is dat niet iets om weg te zetten in een technische commissie.

Koopkrachtbehoud

Omtzigt uitte verder zorgen over het koopkrachtbehoud van pensioen in het herziene stelsel, zeker bij de huidige hoge inflatie waarmee in geen enkel scenario is gerekend. Eerder op de dag vroeg onder anderen Bart van Kent (SP) aandacht voor de koopkracht en hekelde hij berekeningen van Sociale Zaken die koopkrachtbehoud suggereren door gebruik te maken van een projectierendement van 0%. Hij citeerde uit een brief waarin de Koepel Gepensioneerden concludeert dat in de huidige Wtp koopkrachtbehoud onvoldoende is geborgd. Voor Van Kent een bewijs dat de Wtp het beste van tafel kan, wat ook Léon de Jong (PVV) bepleitte.

Meer mensen moeten pensioen opbouwen

PvdA en GroenLinks hebben als oppositiepartijen hun handtekening onder het pensioenakkoord gezet, maar zien van hun wensen in de Wtp op dit moment onvoldoende terug. Een concrete wens is dat meer werkenden pensioen gaan opbouwen. Nijboer vindt de Wtp op dit punt veel te vrijblijvend en bracht in herinnering dat de PvdA haar steun aan het pensioenakkoord intrekt als er niet meer gebeurt. Hij suggereerde een doel op te nemen in de wet: halvering van de groep van 1,7 miljoen werkenden zonder aanvullend pensioen in vijf jaar tijd. Ook Maatoug hamerde op de noodzaak de groep mensen zonder pensioen te verkleinen. Net als Nijboer verwacht ze aanvulling in de Wtp. 'De wet is nog niet af', aldus Maatoug. 'Als we er vandaag over zouden stemmen, dan stem ik tegen.'

Het debat duurde gisteren van 10 tot 21:22 uur. Donderdag gaat de wetsbehandeling verder, met antwoorden van minister Schouten. Het debat begint dan om 10 uur en duurt volgens planning tot 6 uur.